

महाराष्ट्र विधानपरिषद
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
गुरुवार, दिनांक ३ ऑगस्ट, २०२३
(सकाळी ११.१५ ते ११.४५ वाजता)

(क) म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —

(बुधवार, दिनांक २६ जुलै, २०२३, गुरुवार, दिनांक २७ जुलै, २०२३ व शुक्रवार, दिनांक २८ जुलै, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली प्रलंबित म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा) —

श्री.ज्ञानेश्वर म्हात्रे, श्रीमती उमा खापरे, सर्वश्री रमेशदादा पाटील, सचिन अहिर, आमश्या पाडवी, नरेंद्र दराडे, वि.प.स. यांची म.वि.प. नियम ९७ अन्वये अल्पकालीन चर्चा —

"राज्यातील सर्व स्वयंअर्थसहाय्य शाळांना आर.टी.ई. प्रतिपूर्ती शुल्क अर्थसंकल्पामध्ये २०० कोटी रुपये मंजूर केले असणे व त्यापैकी प्रतिपूर्ती शुल्क म्हणून ८४ कोटी रुपये शासनाने दिले असून शासनाकडे त्यापैकी उर्वरित ११६ कोटी रुपये प्रलंबित असून राज्यातील अडचणीत व कर्जबाजारी शाळांना लवकरात लवकर हे देण्याची आवश्यकता, राज्यातील शाळा अडचणीत असणे, कर्जबाजारी असणे, तसेच कोरोना काळात सदर शाळांनी ऑनलाइन शिक्षण दिलेले असून तेव्हापासून राज्यातील ज्या स्वयंअर्थसहाय्य शाळांनी २५% विद्यार्थ्यांना प्रवेश दिलेले असणे, प्रतिपूर्तीमध्ये शासनाकडून फक्त शिक्षण शुल्क दिले जात असणे, मात्र पालकांकडून गणवेश व शैक्षणिक साहित्यासाठी आग्रह धरला जात असणे, तसेच अधिकारी देखील शैक्षणिक साहित्य व अन्य गोष्टी संबंधीत विद्यार्थ्यांना द्यावे म्हणून सक्ती करीत असणे, शासनाकडून मिळणाऱ्या शैक्षणिक शुल्का व्यतिरिक्त गणवेश व शैक्षणिक साहित्यासाठी जादाचा लागणारा निधी उपलब्ध करून अशा शाळांना प्रलंबित प्रतिपूर्ती शुल्क लवकरात लवकर अदा करण्यात यावेत, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

(ख) लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(बुधवार, दिनांक २ ऑगस्ट, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेली प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) —

[अनुक्रमांक (१)] —

(१) श्री.जयंत पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मदत व पुनर्वसन मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"सोलापूर जिल्हयातील सांगोला तालुक्यात दुष्काळी परिस्थितीच्या अनुषंगाने माहे एप्रिल, २०१९ ते ऑक्टोबर, २०१९ या कालावधीत १४६ चारा छावण्या सुरू असणे, सदर चारा छावण्यांमध्ये दाखल जनावरांची गुरे छावणी व्यवस्थापन यंत्रणेमध्ये नोंदणी करून आठवड्यातून एकदा बारकोडद्वारे स्कॅनिंग केल्यानंतर ऑनलाईन हजेरीद्वारे अनुदान वितरित करण्याबाबत निर्देश देण्यात आले असणे, सदर ऑनलाईन हजेरीप्रमाणे ऑनलाईन हजेरी न लागलेल्या पशु संख्येचे २२ कोटी ५४ लाख २७ हजार २९९ इतके अनुदान शासनास समर्पित करण्यात आले असणे, सदर समर्पित झालेले अनुदान मिळण्याच्यादृष्टीने आपत्ती व्यवस्थापन अधिनियम, २००५ मधील कलम २० च्या तरतुदीनुसार दिनांक २८ एप्रिल, २००६ व दिनांक १० जुलै, २०१७ च्या शासन निर्णयानुसार मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन यांच्या अध्यक्षतेखाली झालेल्या राज्य कार्यकारी समिती गठीत करून सदर समितीने सुधारीत प्रस्ताव सादर करण्याचे कळविले असणे, त्या अनुषंगाने समितीच्या निर्णयामध्ये असे म्हणण्यात आले आहे की ज्या पशुधनाच्या यंत्रणेमध्ये कधीतरी स्कॅनिंगनुसार उपस्थितीची नोंद झाली असणे, त्याची इतर नोंदीच्या आधारे पडताळणी उपस्थितीची संख्या ग्राह्य धरण्यात यावी व त्यानुसार किती निधी देणे आवश्यक आहे हे प्रमाणित करून सुधारित प्रस्ताव राज्य शासनास तात्काळ सादर करण्यात यावा असे निर्णय घेण्यात येऊनही अद्याप जिल्हाधिकारी, सोलापूर विभागीय आयुक्त, पुणे यांनी यासंदर्भात कोणताही प्रस्ताव राज्य शासनास सादर करण्यात न येणे, त्यामुळे सांगोला तालुक्यातील १४६ चारा छावण्यांची २१ कोटी ४७ लाख १४ हजार ९२२ रूपये तर मंगळवेढा तालुक्यातील चारा छावण्यांची सुमारे १२ कोटी २० लाख ९६ हजार २५१ रूपये इतक्या अनुदानाची रक्कम चारा छावण्यांना देण्याचे प्रलंबित असल्याने, छावणी चालकास शेतकऱ्यांना, सावकारांना बँकेचे पैसे देता येत नसल्यामुळे छावणी चालकांवर आत्महत्या करण्याची वेळ आलेली असणे, त्यामुळे तहसिल कार्यालयासमोर दिनांक २६ जुलै, २०२३ पासून सर्व शेतकरी व चाराछावणी चालक जनावरांसह बेमुदत धरणे आंदोलन करण्याचा निर्णय घेणे, चारा छावणी चालकांमध्ये निर्माण झालेली नैराश्याची भावना, सबब माहे एप्रिल, २०१९ ते ऑक्टोबर, २०१९ या कालावधीतील अनुदानाची रक्कम राज्य शासनाकडून तात्काळ वितरित करण्याबाबत शासनाने केलेली उपाययोजना व करावयाची कार्यवाही."

(२) श्री.कपिल पाटील, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"शिक्षण निरीक्षक, उत्तर मुंबई विभाग यांच्या कार्यालयातील गलथान आणि गैरकारभारामुळे भ्रष्टाचार बोकळला असून वारंवार तक्रारी करुनही अनेक प्रकरणांना मान्यता न देणे, शालार्थ आयडी न देणे, अनुकंपा तत्त्वावरील नियुक्त्यांना मान्यता न देणे, निवृत्त शिक्षकांचे सेवानिवृत्तीचे व पी. एफ. चे प्रस्ताव जाणीवपूर्वक प्रलंबित ठेवणे, वैद्यकीय प्रतिपूर्तीचे प्रस्ताव प्रलंबित ठेवणे, संचमान्यता दुरुस्ती न होणे, मुख्याध्यापक, उपमुख्याध्यापक व पर्यवेक्षक पदांचे प्रस्ताव प्रलंबित ठेवणे, सहायांचे अधिकार न दिल्याने शिक्षक-शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांचे वेतन थकणे, पी. एफ. खात्यातील विना परतावा पैसे काढण्याचे प्रस्ताव महिनो महिने प्रलंबित ठेवणे, मा.हायकोर्टाच्या आदेशाची अंमलबजावणी करण्यासाठी पैशाची मागणी करणे, संस्थाचालक, शिक्षक यांना अपमानास्पद वागणूक देणे, सावित्रीबाई फुले राज्य शिक्षक पुरस्कारासाठी अर्ज करणाऱ्या शिक्षका यांच्याकडे पुरस्काराच्या मानांकनासाठी पैशाची मागणी केल्याची लेखी तक्रार संबंधित शिक्षकाने करणे, यामुळे आदर्श शिक्षकांच्या राज्य पुरस्कारांबद्दल विश्वासाहतेचा प्रश्न निर्माण होणे, वामनराव मुरंजन हायस्कूल, मुलुंड या शाळेच्या मुख्याध्यापकांकडे प्रस्ताव मंजुरीसाठी पैशाची मागणी करणे, खान शबाना परवीन, उस्मानीया उर्दू हायस्कूल, गोवंडी यांच्याकडे शालार्थ आयडी मिळण्यासाठी पैसे मागण्याची लेखी तक्रार संबंधित शिक्षकेने करणे, रात्रशाळेतील दुबार शिक्षकांना हजर करून न घेणे, एका शिक्षकाकडून पैसे गोळा करण्यासाठी संबंधित शिक्षक-शिक्षकेत्तर कर्मचाऱ्यांना फोन करणे, या कथित शिक्षकाच्या फोनचा CDR रिपोर्ट काढून तपासण्याची आवश्यकता असणे, या प्रकरणी शिक्षण उपसंचालक, मुंबई व राज्य शिक्षण आयुक्त यांच्याकडे वारंवार तक्रारी होऊनही अद्याप कारवाई न होणे, खुद्द मा. हायकोर्टाने कडक ताशेरे दिलेले व चॅरिटी कमिशनरने डीरेकगनाईज्ड केलेल्यांमार्फत संस्थाना ब्लॉकमेल करणे, शिक्षकांना खर्चात टाकणे असे प्रकार विभागाच्या संगनमताने वारंवार घडणे, शिक्षण निरीक्षक, उत्तर मुंबई या कार्यालयातील संबंधित भ्रष्ट अधिकाऱ्यांना तात्काळ पदावरून हटवण्याची आवश्यकता असणे, या गंभीर प्रकरणी शासनाने दखल घेऊन तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया.

(दुपारी १२.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे

(क) तारांकित प्रश्न

(ख) सोमवार, दिनांक ३१ जुलै, २०२३ व मंगळवार दिनांक ०१ ऑगस्ट, २०२३ रोजीच्या तारांकित प्रश्नोत्तरांच्या याद्या सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे

(ग) अतारांकित प्रश्नोत्तरांची दहावी, अकरावी व बारावी यादी सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे

दोन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे —

(१) मुख्यमंत्री

: (क) "महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी मर्यादित यांचा सन २०२०-२०२१ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(ख) "नॅशनल हाय स्पीड रेल कॉर्पोरेशन लिमिटेड यांचा सन २०२१-२०२२ या वर्षाचा सहावा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर ठेवतील.

(२) उच्च व तंत्रशिक्षण मंत्री

: (क) "सत्र परिक्षा पद्धती बंद करुन एक परीक्षा घेण्यासाठी उपाययोजना करणे" या विषयावरील माजी विधानपरिषद सदस्य श्री.मितेश भांगडिया व इतर वि.प.स. यांनी म.वि.प. नियम १०१ अन्वये उपस्थित केलेली लक्षवेधी सूचना क्रमांक ३९६ वरील चर्चेच्यावेळी दिनांक २९ मार्च, २०१७ रोजी दिलेल्या आश्वासनानुसार अधिक माहिती सभागृहाच्या पटलावर ठेवतील.

(ख) "एमआयटी आर्ट, डिझाइन अँड टेक्नॉलॉजी विद्यापीठ, पुणे यांचा सन

२०२१-२०२२ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल"
सभागृहासमोर ठेवतील.

(ग) "श्री बालाजी विद्यापीठ, पुणे यांचे सन
२०१९-२०२० ते सन २०२२-२०२३ या
वर्षाचे वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर
ठेवतील.

(घ) मुंबई विद्यापीठ, मुंबई यांचे सन २०२०-
२०२१ या वर्षाचे वार्षिक लेखे"
सभागृहासमोर ठेवतील.

(३) उद्योग मंत्री : "मराठवाडा विकास महामंडळ मर्यादित,
औरंगाबाद यांचा सन २०२१-२०२२ या वर्षाचा
पंचावनाचा वार्षिक अहवाल" सभागृहासमोर
ठेवतील.

तीन : म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची निवेदने —

(बुधवार, दिनांक २ ऑगस्ट, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात
दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित म.वि.प. नियम ९३ अन्वये सूचनांची निवेदने) —
[अनुक्रमांक (१) व (२)] —

(१) श्री.विलास पोतनीस, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक
महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक ९ वर महसूल मंत्री निवेदन
करतील :-

"डोंगर विकास नियमन प्राधिकरणाची स्थापना करण्याबाबत."

(२) श्री.जयंत पाटील, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक
महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १३ वर महसूल मंत्री निवेदन
करतील :-

"मौजे वांद्रे (ता.मुरुड जंजिरा, जि.रायगड) येथील वांद्रे ग्रामस्थांकडे
असलेल्या शासकीय जमिनीवरील शेतजमिनीचे निष्कासन रद्द करून शेती
प्रयोजनासाठी जमीन प्रदान करण्याबाबत."

(३) श्री.विलास पोतनीस, वि.प.स. यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक
महत्वाच्या विषयावरील सूचना क्रमांक १८ वर उप मुख्यमंत्री निवेदन
करतील :-

"मुंबईतील पोलीस ठाण्यांच्या परिसरातील बेवारस वाहने मोकळ्या भूखंडावर स्थलांतरित करण्याबाबत."

- (४) **श्री.अशोक ऊर्फ भाई जगताप, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक २०** वर **उप मुख्यमंत्री** निवेदन करतील :-

"जळगाव महावितरण परिमंडळांतर्गत कंत्राटी कामगारांना कामावरून कमी केल्याबाबत."

- (५) **श्री.सुनिल शिंदे, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक १२** वर **वैद्यकीय शिक्षण मंत्री** निवेदन करतील :-

"महाराष्ट्र वैद्यकीय परिषदेचे विद्यमान प्रबंधक (अतिरिक्त कार्यभार) यांच्याकडून कार्यालयातील महिला कर्मचाऱ्यांचा मानसिक, लैंगिक छळ सुरु असल्याबाबत."

- (६) **श्री.सचिन अहिर, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक १०** वर **शालेय शिक्षण मंत्री** निवेदन करतील :-

"राज्यात ४१७ अनधिकृत शाळा सुरु असल्याबाबत."

- (७) **श्री.धीरज लिंगाडे, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.किरण सरनाईक, वि.प.स.** यांच्या पुढील निकडीच्या सार्वजनिक महत्वाच्या विषयावरील **सूचना क्रमांक १७** वर **आपत्ती व्यवस्थापन मंत्री** निवेदन करतील :-

"संग्रामपूर (जि.बुलढाणा) तालुक्यातील जिल्हा परिषद शाळांचे अतिवृष्टी व पुरामुळे झालेल्या नुकसानाबाबत."

चार : लक्षवेधी सूचना — (म.वि.प. नियम १०१ अन्वये) —

(बुधवार, दिनांक २ ऑगस्ट, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेल्या प्रलंबित लक्षवेधी सूचना) — [अनुक्रमांक (१) व (२)] —

- (१) **डॉ.प्रज्ञा सातव, सर्वश्री अशोक ऊर्फ भाई जगताप, अभिजीत वंजारी, वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **उप मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"औढा नागनाथ (जि.हिंगोली) येथील देशातील आठवे ज्योतिर्लिंग मंदिर असून येथे पूर्व दिशेला असलेले लोखंडी गेट एका १२ वर्ष वयाच्या मुलाच्या अंगावर पडून त्याचा मृत्यू झाल्याची दुर्दैवी घटना दिनांक २५ जुलै, २०२३ रोजी वा त्यासुमारास घडणे, या मंदिराला मागील तीन वर्षांपासून विश्वस्त मंडळ नसल्यामुळे येथे येणाऱ्या संपूर्ण देशभरातील भाविकांची मोठी गैरसोय होत असणे, याशिवाय येथे विश्वस्त मंडळ नसल्यामुळे भाविकांना

कोणत्याही सोयी-सुविधा मिळत नसणे, तसेच मंदिराची देखभाल-दुरुस्ती होत नसणे, यामुळे येथे सातत्याने लहानमोठ्या दुर्घटना घडत असणे, सबब सदर दुर्घटनेत मृत्यू पावलेल्या मुलाच्या कुटूंबाला आर्थिक मदत देणेबाबत तसेच मंदिराच्या आवारात अशा दुर्घटना होऊ नये यासाठी दखल घेऊन येथे तातडीने विश्वत मंडळाची नियुक्ती करण्याबाबत शासनाने त्वरीत कार्यवाही करावी, अशी होत असलेली आग्रही मागणी, परंतु शासनाकडून कार्यवाहीस होत असलेला विलंब, त्यामुळे येथील भाविकांमध्ये पसरलेले असंतोषाचे वातावरण व नाराजीची भावना, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(२) **श्री.अंबादास दानवे, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे सहकार मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"औरंगाबाद येथील आदर्श नागरी पतसंस्थेत २०२ कोटी रुपयांचा गैरव्यवहार झालेला असणे, सन २०१४ मध्ये कायद्यात बदल करण्यात आल्यामुळे पतसंस्थेस खासगी व्यक्तीकडून लेखापरीक्षण करण्यास परवानगी देण्यात आल्याने उक्त पतसंस्थेने खासगी व्यक्ती कडून लेखापरीक्षण केले असणे, सदरहू खाजगी लेखापरीक्षण करणाऱ्या व्यक्तीने पतसंस्थेतील कर्ज वाटप व व्यवहारातील अनियमितता सहकार उप निबंधक कार्यालयास कळविणे आवश्यक असताना त्याकडे केलेले जाणीवपूर्वक दुर्लक्ष, तद्नंतर नागरिकांच्या तक्रारीच्या अनुषंगाने जिल्हा उप निबंधकांनी सन २०१६ पासून उक्त पतसंस्थेचे सर्व टेस्ट ऑडिट करण्याचे आदेश दिल्यानंतर सदरहू संस्थेत २०२ कोटी रुपयांची अनियमितता झाली असल्याचे निदर्शनास आले असणे, त्यामुळे पतसंस्थेतील ठेवीदारांना आर्थिक संकटाला सामोरे जावे लागणे, उक्त प्रकरणी शासनाने चौकशी करून अनियमितते प्रकरणी दोषी असलेल्यांवर कारवाई करून पतसंस्थेच्या सभासदांना त्याच्या ठेवीची रक्कम प्राप्त करून देण्यासाठी तात्काळ कार्यवाही करण्याची आवश्यकता, याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया."

(३) **सर्वश्री सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, अभिजित वंजारी, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, राजेश राठोड, जयंत आसगावकर, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"कोल्हापूर जिल्ह्यातील कागल शहराचा विकास आराखडा ३५ वर्षापूर्वी तयार झाला असून सध्या कागल शहराचा नविन विकास आराखडा दिनांक ३ मार्च, २०२३ रोजी प्रसिद्ध होणे, त्यामध्ये अनेक गोरगरिब शेतकऱ्यांच्या शेतीवर चुकीच्या पध्दतीने आरक्षण पडलेले असणे. विकास आराखडा विरोधी कृती समितीने लाक्षणिक उपोषण केल्याने शासनाने डायरेक्टर टाऊन प्लॅनिंग पुणे मार्फत ४ सदस्यीय कमिटी नेमणे, या कमिटीने

दिनांक २३ ते २५ मे, २०२३ रोजी शेतकऱ्यांच्या हरकतीवर सुनावणी घेणे, तपासणी करून नगरपालिकेस अहवाल सादर करण्यात येईल असे सांगितले व या कमिटीने अहवाल नगरपालिकेस दिनांक ७ जुलै, २०२३ रोजी सादर करणे, सदर अहवाल व विकास आराखडा नगरपरिषदेमध्ये बाँडी नसल्याने २० जुलैच्या दरम्यान हा विकास आराखडा शासनास सादर करणे ज्यावेळी दिनांक २१ जुलै, २०२३ रोजीच्या दैनिकांमध्ये कागल शहराच्या प्रारूप विकास योजनेमधील फेरबदल/बदलांच्या सुचीचे महाराष्ट्र प्रादेशिक नियोजन नगररचना अधिनियम, १९६६ चे कलम २८ (४) अन्वये प्रसिद्धीकरण होणे, यामध्ये प्रशासकाने मोठ्या प्रमाणात आर्थिक व्यवहार करून काही महत्वाची आरक्षणे वगळली व काही अल्पभूधारक शेतकऱ्यांच्या शेतावर आरक्षण टाकणे, काही औद्योगिक कंपन्यांच्या आर्थिक देवाणघेवाणीतून कागलच्या पिण्याचे पाणी असलेल्या जयसिंगराव तलावाच्या पाणलोट क्षेत्रामध्ये औद्योगिक झोन तयार करण्यात येणे, या कमिटीकडून आरक्षण उठविण्या करिता मोठ्या प्रमाणात आर्थिक उलाढालीची चर्चा शेतकऱ्यांमध्ये व मोठ्या बिल्डरांमध्ये सुरु असणे, अशा चुकीच्या पध्दतीने आर्थिक व्यवहारातून जमिनीची आरक्षणे काढणे व टाकणे, तसेच गडहिंग्लज नगरपरिषदेचा देखील सध्या याच कमिटीकडून विकास आराखडा तयार करण्याचे काम चालू असणे, त्यामुळे तिथे देखील चुकीचा विकास आराखडा तयार होण्याचा संभव असणे, त्यामुळे या कमिटीचे व तत्कालीन कागलचे प्रशासक तथा मुख्याधिकारी यांची आर्थिक गुन्हे शाखेमार्फत चौकशी करून कागल व गडहिंग्लज नगरपरिषदेचा विकास आराखडा रद्द करावा व नव्याने फेरसर्वेक्षण करावे अशी स्थानिक नागरिकांमधून आग्रहाची मागणी होत असणे, परंतु या मागणीकडे शासन करीत असलेले अक्षम्य दुर्लक्ष, परिणामी येथील जनतेत पसरलेले तीव्र असंतोषाचे वातावरण व नाराजीची भावना, त्यामुळे शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

(४) **श्री.विक्रम काळे**, श्रीमती उमा खापरे, श्री.रमेशदादा पाटील, **वि.प.स.** पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे **मुख्यमंत्र्यांचे** लक्ष वेधतील :-

"राज्यातील डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर केंद्रीय निवासी २८८ आश्रमशाळांना राज्य शासनाने मान्यता देणे, या सर्व शाळा नियमित सुरु असून त्यामधून हजारो विद्यार्थी शिक्षण घेत असणे, या सर्व शाळांना शासनाने अनुदान द्यावे, अशी सातत्याने मागणी होत असणे, मराठवाड्याच्या शिक्षक लोकप्रतिनिधींनी यापूर्वी प्रत्येक अधिवेशनामध्ये याविषयी शासनाचे लक्ष वेधलेले असणे, तत्कालीन मंत्री महोदयांनी या सर्व शाळांची तपासणी करून अनुदान देण्याबाबत निर्णय घेण्यात येईल असे आश्वासित करणे, त्यानुसार वारंवार तपासणी करून अ, ब, क, ड अशी श्रेणी करणे, या श्रेणीनुसार शाळांना २० टक्के वेतन अनुदान देण्याचा तत्कालीन शासनाने निर्णय घेणे,

अनेक वर्षांचा कालावधी उलटूनही अद्याप या शाळांमधील शिक्षक-कर्मचाऱ्यांना वेतन श्रेणीनुसार वेतन अनुदान मिळत नसणे, यामुळे शिक्षक-कर्मचाऱ्यांची होत असलेली उपासमार व उर्वरित सर्व शाळांना वेतन अनुदान देण्याबाबत शासनाने केलेली वा करावयाची उपाययोजना."

(५) **श्री.सुधाकर अडबाले, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे उप मुख्यमंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"चंद्रपूर महाऔष्णिक केंद्र उभारणीसाठी शेतकऱ्यांच्या जमिनी संपादित केल्या असणे, यात प्रकल्पग्रस्त म्हणून काही लोकांनी खोटी कागदपत्रे बनवून नोकऱ्या मिळवल्या असणे, यावर सेल्फ रिस्पेक्ट मुव्हमेंटचे मुख्य संघटक व प्रकल्पग्रस्तांनी तक्रार दाखल केल्यानंतर पुनर्वसन विभागाने चौकशी केली असता १२८ पैकी ७४ प्रपत्र धारकांना अपात्र ठरविण्यात आले असणे, त्यामधील ७४ प्रपत्र धारकांवर गुन्हे दाखल करणे गरजेचे असताना फक्त ३२ बनावट प्रपत्र धारकांवर गुन्हे दाखल करण्याची कारवाई सुरू असल्याचे पुनर्वसन विभागाकडून सांगण्यात येत असणे, प्रत्यक्षात ज्या विभागाने प्रपत्र वैध ठरवले त्याच विभागाने ३२ प्रपत्र धारकांना अपात्र ठरविले असणे, याचा अर्थ बनावट कागदपत्रे बनविताना मोठा अर्थ व्यवहार झाला असणे, ही बनावट कागदपत्रे वैध ठरवणाऱ्या चंद्रपूर पुनर्वसन कार्यालयातील अधिकारी, कर्मचारी तसेच सिएसटीपीएस मधील मानव संसाधन विभाग (एचआर) आणि अधिकारी, कर्मचारी यांच्यावर शासनाने कारवाई केली नसणे, खोटी कागदपत्रे तयार करणाऱ्या रॅकेट विरोधात पोलिसात तक्रार दाखल केली नसणे, यामुळे प्रकल्पग्रस्तांमध्ये निर्माण झालेला असंतोष लक्षात घेता शासनाने करावयाची कार्यवाही तसेच याबाबत शासनाची प्रतिक्रिया."

(६) **सर्वश्री प्रविण दरेकर, प्रसाद लाड, वि.प.स. पुढील तातडीच्या व सार्वजनिक महत्वाच्या बाबीकडे गृहनिर्माण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-**

"म्हाडा प्राधिकरण मुंबई इमारत दुरुस्ती व पुनर्रचना मंडळाकडून जवळपास ५० वर्षापूर्वी पाडण्यात आलेली मौलाना आझाद रोड, भंडार वाडा, क्रॉस लेन, गिरगाव येथील इमारत आता खाजगी कंत्राटदार नेमून म्हाडाने नव्याने बांधली असल्याचे माहे मे, २०२३ मध्ये वा त्या दरम्यान निदर्शनास येणे, मात्र सायन येथील प्रतिक्षा नगरातील संक्रमण शिबिरात गेली ५० वर्ष या प्रकल्पातील राहणाऱ्या रहिवाश्यांना अद्याप हक्काचे घर मिळाले नसून याउलट नव्याने बांधण्यात आलेल्या इमारतीच्या डागडुजीसाठी आता नव्याने ३० लाख रुपये खर्च करण्यात येणार असल्याची माहिती उघडकीस येणे, इमारतीमधील रहिवासी वर्गाने म्हाडाकडे आपली मूळ कागदपत्रे जमा केली असणे, मात्र कित्येक वर्ष उलटूनही येथील रहिवाश्यांना आजही संक्रमण

शिविरात राहावे लागत असणे, याकडे संबंधित अधिकारी दुर्लक्ष करीत असल्याने रहिवाश्यांच्या मनात शासनाविषयी संताप पसरला असल्याने अशा प्रकारे म्हाडाच्या इमारतींच्या होणाऱ्या निकृष्ट कामाबाबत शासनाने सखोल चौकशी करण्याची नितांत आवश्यकता, सदरहू इमारतीत राहणाऱ्या रहिवाश्यांना तातडीने त्यांची घरे मिळण्याकरिता शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

पाच : म.वि.प. नियम १०१ – अ अन्वये विशेष उल्लेख – (असल्यास)

- मध्यंतर -

सहा : शासकीय विधेयके –

(क) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३४ - महाराष्ट्र माथाडी, हमाल व इतर श्रमजीवी कामगार (नोकरीचे नियमन व कल्याण) आणि महाराष्ट्र खाजगी सुरक्षा रक्षक (नोकरीचे नियमन व कल्याण) (सुधारणा) विधेयक, २०२३" दोन्ही सभागृहाच्या २१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबतच्या प्रस्तावास विधानपरिषदेच्या सहमतीसंबंधी विधानसभेकडून आलेला संदेश.

(ख) पुरःस्थापनार्थ, विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

"सन २०२३ चे वि.प.वि. क्रमांक १० – महाराष्ट्र राष्ट्रीय विधि विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०२३"

(ग) विधानसभेने संमत केल्याप्रमाणे – विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

(१) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २७ - नोंदणी (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२३"

विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, शशिकांत शिंदे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, सचिन अहिर, एकनाथराव खडसे, अभिजीत वंजारी, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २७ - नोंदणी (महाराष्ट्र सुधारणा) विधेयक, २०२३" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ

पाठविण्यात यावे."

- (२) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३० - महाराष्ट्र पुणे शहर महानगरपालिका कराधान (भूतलक्षी प्रभावाने कराधान नियमांचे अधिनियमन व सुधारणा आणि विधिग्राह्यीकरण) विधेयक, २०२३" विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, शशिकांत शिंदे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, सचिन अहिर, एकनाथराव खडसे, अभिजीत वंजारी, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :- "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३० - महाराष्ट्र पुणे शहर महानगरपालिका कराधान (भूतलक्षी प्रभावाने कराधान नियमांचे अधिनियमन व सुधारणा आणि विधिग्राह्यीकरण) विधेयक, २०२३" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."
- (३) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३२ - महाराष्ट्र (नागरी क्षेत्रे) झाडांचे संरक्षण व जतन (सुधारणा) विधेयक, २०२३" विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, शशिकांत शिंदे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, सचिन अहिर, एकनाथराव खडसे, अभिजीत वंजारी, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :- "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३२ - महाराष्ट्र (नागरी क्षेत्रे) झाडांचे संरक्षण व जतन (सुधारणा) विधेयक, २०२३" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."
- (४) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २९ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (तिसरी सुधारणा) विधेयक, २०२३" विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अंबादास दानवे, शशिकांत शिंदे, सतेज ऊर्फ बंटी पाटील, सचिन अहिर, एकनाथराव खडसे, अभिजीत वंजारी, वि.प.स. यांचा प्रस्ताव :- "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २९ - महाराष्ट्र सहकारी संस्था (तिसरी सुधारणा) विधेयक, २०२३" विधानसभेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ७५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(घ) विधानसभेने संमत केल्यास — विचार, खंडशः विचार व संमत करणे.

- (१) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ३८ — लक्ष्मीनारायण अभिनव तंत्रज्ञान (एलआयटी) विद्यापीठ, नागपूर विधेयक, २०२३"
- (२) "सन २०२३ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक २१ - महाराष्ट्र झोपडपट्टी (सुधारणा, निर्मूलन व पुनर्विकास) (सुधारणा) विधेयक, २०२३"
-

सात : सर्वश्री अंबादास दानवे, एकनाथराव खडसे, सतेज उर्फ बंटी पाटील, शशिकांत शिंदे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, कपिल पाटील, अॅड.अनिल परब, सर्वश्री नरेंद्र दराडे, अभिजीत वंजारी, सचिन अहिर, राजेश राठोड, सुधाकर अडबाले, धिरज लिंगाडे विलास पोतनीस, जयंत पाटील, किरण सरनाईक, डॉ.वजाहत मिर्झा, श्री.सुनिल शिंदे, डॉ.प्रज्ञा सातव, सर्वश्री जयंत आसगावकर, अरुण लाड, आमश्या पाडवी, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २५९ अन्वये अंतिम आठवडा प्रस्ताव —

"राज्यातील महिला-मुलींवरील अत्याचार व बेपत्ता होण्याच्या प्रमाणात झालेली वाढ, मोठ्या शहरात संघटीत गुन्हेगारीत झालेली वाढ, वाळूमाफिया, मुरुममाफियांची वाढलेली मुजोरी, पोलिसांवर पडणारा ताण, पोलिसांच्या घरांचा प्रलंबित प्रश्न, पोलीस दलातील बढत्या, बदल्या रखडल्याने पोलीस दलात पसरलेला असंतोष, राज्यात विरोधी पक्षाच्या कार्यकर्त्यांवर सुडबुध्दीने होणारी कारवाई, लव्हजिहाद, अपहरण, दरोडे, सायबर गुन्हे, घरफोड्या यासारख्या गुन्ह्यांना आळा घालण्यात आलेले अपयश, अंमली पदार्थ, गुटखा व्यापार, जुगार, मटका या अवैध धंद्यात अपरिमित वाढ झालेली असणे, मा. मुख्यमंत्री यांच्या मतदारसंघातच चोरीच्या व लुटमारीच्या घटना झाल्या असून सदरहू घटनांकडे पोलिसांकडून होत असलेले दुर्लक्ष, समाज माध्यमातून (Social Media) करण्यात येणारी आक्षेपार्ह टिका, राष्ट्रपिता महात्मा गांधी यांच्याबाबत आक्षेपार्ह वक्तव्य करूनही संबंधितांविरुद्ध अद्याप कोणतीच कारवाई करण्यात आलेली नसणे, सन २०२२ च्या तुलनेत सन २०२३ मध्ये राज्याच्या विविध विभागात भ्रष्टाचार व अनियमिततांच्या प्रकरणांत वाढ झालेली असून त्यावर अद्याप कोणतीच कारवाई करण्यात आलेली नसणे, राज्यातील कारागृहात क्षमतेपेक्षा दुप्पट कैदी असणे ही समस्या, जामीन मिळूनही अनेक कैदी कारागृहात असणे, महिलांविषयी अपमानजनक होत असलेली वक्तव्य, संतश्रेष्ठ श्री ज्ञानेश्वर माऊलीच्या पालखीने आळंदीहून

पंढरपूरकडे प्रस्थान ठेवण्यापूर्वी पोलिसांनी वारकऱ्यांवर केलेला लाठीचार्ज व पालखी सोहळ्यास लागलेले गालबोट, समृद्धी महामार्गावर नियोजनाअभावी होत असलेले अपघात, मरोळ, मुंबई औद्योगिक वसाहतीमधील झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेमध्ये झोपडपट्टी धारकांना घरे न देता स्थानिक दलालामार्फत घरांची अवैधपणे विक्री करून बोगस झोपडपट्टी धारकांनी घरांचा ताबा घेऊनही अद्याप कोणती कारवाई करण्यात आलेली नसणे, राज्यातील सुरु असलेल्या पाटबंधारे प्रकल्पाकरिता भुसंपादन केलेल्या जमिनीचा शेतकऱ्यांना अद्यापही मोबदला मिळालेला नसणे, शासन सेवेतील सेवानिवृत्त चतुर्थश्रेणी कर्मचाऱ्यांच्या एका वारसास सेवेमध्ये घेण्याची होत असलेली मागणी, तसेच जुनी पेन्शन संदर्भात शासनाची उदासिनता, राज्यात मागासवर्गीय व आदिवासींवर होत असलेला अन्याय व अत्याचार, आदिवासी मुलांचे वाढते कुपोषण, अदिवासींच्या योजनांच्या निधी अन्य विभागाच्या विकासकामांसाठी वळविणे, महागाईत वाढ झाली असून मध्यम वर्गाला त्रासाला सामोरे जावे लागणे, टाटा समूहाचे अध्यक्ष यांच्या अध्यक्षतेखालील महाराष्ट्र आर्थिक सल्लागार समितीचा राज्याच्या आर्थिक परिस्थितीवर झालेला नेमका परिणाम, राज्यात वाढलेली बेरोजगारी, नव्याने आलेल्या माहिती तंत्रज्ञान धोरणांमध्ये राज्यातील अनेक भागांवर अन्याय झाला असून त्यात सुधारणा करण्याची आवश्यकता, मुलांना अधिवास प्रमाणपत्र मिळण्यास होत असलेला विलंब, गीग अर्थव्यवस्थेच्या (Gig Economy) माध्यमातून काम करताना व काम करणाऱ्यांना येणाऱ्या समस्या, सेबीचे निर्बंध असूनही राज्यात दाम दुप्पट करण्याच्या आमिषाने होणारी गुंतवणूक, आर्थिक पाहणीमध्ये ६.८ टक्क्यांची वाढीची फसवी घोषणा, महाराष्ट्र राज्य ऑटो रिक्शा, टॅक्सी कॉर्पोरेशनची घोषणा करूनही अद्याप कार्यवाही करण्याकडे होत असलेला विलंब, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

आठ : (क) (मंगळवार, दिनांक २५ जुलै, २०२३, बुधवार, दिनांक २६ जुलै, २०२३, गुरुवार, दिनांक २७ जुलै, २०२३, शुक्रवार, दिनांक २८ जुलै, २०२३ व बुधवार, दिनांक २ ऑगस्ट, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) — सर्वश्री प्रविण दरेकर, विजय ऊर्फ भाई गिरकर, अमोल मिटकरी, प्रसाद लाड, सतिश चव्हाण, विक्रम काळे, श्रीमती उमा खापरे, सर्वश्री निरंजन डावखरे, प्रविण दटके, अनिकेत तटकरे, सुरेश धस, गोपिचंद पडळकर, प्रविण पोटे-पाटील, चंद्रशेखर बावनकुळे, श्रीकांत भारतीय, रामदास आंबटकर, रणजितसिंह मोहिते-पाटील, प्रा.राम शिंदे, सर्वश्री निलय नाईक, राजहंस सिंह, रामराव पाटील, रमेशदादा पाटील, वसंत खंडेलवाल, रमेश कराड, वि.प.स.

यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव — (चर्चा पुढे सुरु व मंत्र्यांचे उत्तर)

"राज्यात कायदा व सुव्यवस्था चोख ठेवण्याच्या दृष्टीने विद्यमान शासनाने सेफ्टीचे पर्सेप्शन तयार केले असणे, अनादी काळापासून प्रत्येक राज्य व्यवस्थेमध्ये गुन्हे घडत असले तरी देशातील अन्य राज्यांच्या दृष्टीने आपला महाराष्ट्र गुन्हेगारी रोखण्यात आघाडीवर असल्याचे निदर्शनास येणे, गुन्हेगारीचे समूळ उच्चाटन करण्यासाठी मागील वर्षभरात अनेक गुन्हेगारांवर तडीपारीची कारवाई केली असणे, २३९ लोकांवर एमपीडीए अंतर्गत कारवाई करण्यात येणे, अंमली पदार्थांच्या संदर्भात २०२२ मध्ये हजारो गुन्हे दाखल असून मोठ्या प्रमाणावर अंमली पदार्थ जप्त करण्यात येणे, खंडणीबाबत घडणारे गुन्हे मोठ्या प्रमाणात कमी झाले असणे, प्रत्येक जिल्ह्यात जिल्हाधिकाऱ्यांच्या नेतृत्वाखाली अॅन्टी नार्कोटीक सेल तयार करण्यात आला असणे, शाळा-महाविद्यालयांच्या परिसरात नार्कोटीकच्या संदर्भात शासनाने झिरो टोलरन्स पॉलीसी सुरु केली असणे, विद्यमान शासनाने २० हजार पोलीस भरतीची एकत्रित प्रक्रिया राबवून सर्व रिक्त पदे भरण्यासाठी पद भरतीचे निर्बंध शिथिल केले असणे, पोलीस शिपाई ते पोलीस निरीक्षक यांना वर्षाकाठी देय असलेल्या नैमित्तिक रजा १२ ऐवजी २० करण्याचा निर्णय घेतला असणे, पोलीसांना सवलतीच्या दरात गृह कर्जासाठी सन २०१७ ची लोकप्रिय योजना जी मागील शासनाने बंद केली होती ती पुन्हा लागू केली असणे, राज्यात ३४ फॉरेन्सिक लॅब तयार करण्यात आल्या असून टेक्निकल एव्हिडन्स हा ह्युमन एव्हिडन्सपेक्षा बोलका असल्याने व ह्युमन एव्हिडन्स होस्टाईल होऊ शकतो परंतु टेक्निकल एव्हिडन्स होस्टाईल होऊ शकत नाही ही वस्तुस्थिती विचारात घेता फॉरेन्सिक लॅब अधिक सक्षम करण्याच्या दृष्टीने शासनाकडून प्रयत्न होत असल्याचे निदर्शनास येणे, राज्य पोलीस व मुंबई पोलीस यांनी ऑपरेशन मुस्कानच्या माध्यमातून आतापर्यंत सुमारे ३८ हजार बालकांना त्यांच्या घरी सुखरूप पोहचविल्याचे निदर्शनास येणे, देशात हरवलेली बालके व पळून आलेली बालके शोधून त्यांच्या घरापर्यंत पोचविण्याच्या कामात मुंबई व महाराष्ट्र पोलीसांचा प्रथम क्रमांक असल्याचे निदर्शनास येणे, राजकीय व सामाजिक आंदोलनातील गुन्ह्यांमध्ये जून २०२२ पर्यंत दोषारोपपत्र दाखल झालेले खटले मागे घेण्याचा निर्णय घेतला असणे, पोलीस दलातील शिपाई, पोलीस शिपाई, चालक, सशस्त्र पोलीस संवर्गातील विविध कारणास्तव रिक्त झालेली पदे तात्काळ भरण्यास शासनाने मान्यता दिली असणे, राज्यात गणपती व दहिहंडी उत्सवाच्या कालावधीत ज्या गुन्ह्यांमध्ये दिनांक ३१ मार्च, २०२० पर्यंत दोषारोपपत्र दाखल झाले आहेत व ज्या खटल्यांमध्ये अटी-शर्तीची पूर्तता होते असे खटले मागे घेण्याची कार्यवाही सुरु असणे, कोरोना प्रतिबंधक आदेश लागू झाल्यानंतर या आदेशाचे उल्लंघन झाल्यामुळे दिनांक २१ मार्च, २०२० ते दिनांक ३१ मार्च, २०२२ पर्यंत दाखल खटले मागे घेण्याची कायदेशीर कार्यवाही सुरु असणे, पोलीस कर्मचा-यांना

पुरेशी निवासस्थाने उपलब्ध करून देण्यासाठी दिर्घकालीन, मध्यमकालीन व तात्काळ अशा तीन टप्प्यांवर उपाययोजना करण्याचा तसेच म्हाडाच्या मदतीने मुंबईतील पोलीस निवासस्थानांचा पुनर्विकास करण्याचा शासनाने निर्णय घेतला असणे, महिलांच्या संदर्भात वेगवेगळ्या जिल्ह्यात विशेष न्यायालये व जलद गती न्यायालये तयार करण्यात येणे, तसेच समुपदेशन केंद्रे स्थापन करण्यात येणे, बलात्काराच्या गुन्ह्यांबाबतीत ६० दिवसात चार्जशीट दाखल होण्याचे प्रमाण १८ टक्क्याहून वाढविण्यात पोलीस प्रशासनाला यश आल्याचे निदर्शनास येणे, राज्यात संवेदनशील असलेल्या नक्षलग्रस्त भागाकरिता शासनाने पुरेसा निधी उपलब्ध केलेला असणे, अनुसूचित जाती-जमाती प्रवर्गाचे रक्षण करण्याच्या दृष्टीने शासन प्राथमिकता देत असल्याने त्यानुषंगाने कन्व्हीक्शनचे प्रमाण वाढविण्यासाठी शासनाचे प्रयत्न असणे, राज्यातील संकटग्रस्त महिलांना तातडीने आवश्यक माहिती व मदत मिळण्यासाठी स्वतंत्र टोल फ्री क्रमांक १८१ महिला हेल्पलाईन सुरू केली असणे, राज्यात स्टीट क्राईम डिटेक्शनमध्ये गुणात्मक बदल करण्याच्या दृष्टीने कमांड अँड कंट्रोल सिस्टीम प्रकर्षाने राबविण्याचा व आणखी ६ हजार सीसीटीव्ही कॅमेरे बसविण्याचा निर्णय घेतला असणे, राज्यात गणपती व दहिहंडी उत्सव मोकळ्या वातावरणात पार पडावे या दृष्टीने शासनाने त्यावरील निर्बंध उठविले असणे, पंढरपूरला जाणा-या वारक-यांना टोलमाफी केली असणे, गणेशमूर्तीच्या उंचीवरील निर्बंध उठविले असणे, गणेशोत्सवाला कोणतेही शासकीय शुल्क भरावे लागू नये याची दक्षता घेतली असणे, ज्येष्ठ नागरिकांना लुबाडणे, एकाकी राहणाऱ्या ज्येष्ठ दांपत्यांना संरक्षण इत्यादी बाबतीत शासनाने कडक धोरण राबविल्यामुळे ज्येष्ठ नागरिकांसंबंधीच्या गुन्ह्यांत कपात झाली असणे, शासनाने मागील वर्षभरात न्यायव्यवस्था बळकट करण्याच्या दृष्टीने प्रत्येक स्तरावर न्यायालयांची स्थापना करणे व न्यायालयांसाठी नवीन पदे निर्माण करण्याचे धोरण स्वीकारले असणे, राज्यातील कारागृह क्षमतेपेक्षा कैद्यांची संख्या अधिक झाल्याने राज्यात वेगवेगळ्या जिल्ह्यात नवीन कारागृहे बांधण्याची कार्यवाही सुरू असणे, कायदा व सुव्यवस्थेच्या बाबतीत कठोर उपाययोजना करण्याबाबत शासनाने घेतलेल्या विविध निर्णयांमुळे राज्यातील महिला, बालके, उपेक्षित वंचित घटक व ज्येष्ठ नागरिक चिंतामुक्त व मोकळ्या वातावरणात राहत असल्याचे निदर्शनास येणे, राज्यातील कायदा व सुव्यवस्था अधिक प्रखर करण्याच्या दृष्टीने सर्वकष विचार विनिमयातून नव-नवे उपक्रम राबविण्याची व त्यायोगे राज्य पोलीस दल अधिक सक्षम करण्याची आवश्यकता व त्याबाबत करावयाची उपाययोजना."

(ख) (गुरुवार, दिनांक २७ जुलै, २०२३, शुक्रवार, दिनांक २८ जुलै, २०२३ व बुधवार, दिनांक २ ऑगस्ट, २०२३ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव) —

सर्वश्री अंबादास दानवे, सतेज उर्फ बंटी पाटील, एकनाथराव खडसे, शशिकांत शिंदे, अशोक ऊर्फ भाई जगताप, कपिल पाटील, अॅड.अनिल परब, सर्वश्री नरेंद्र दराडे, अभिजीत वंजारी, सचिन अहिर, राजेश राठोड, सुधाकर अडबाले, विलास पोतनीस, जयंत पाटील, किरण सरनाईक, सुनिल शिंदे, डॉ.प्रज्ञा सातव, वि.प.स. यांचा म.वि.प. नियम २६० अन्वये प्रस्ताव –

"राज्यातील नगरपालिका व महानगरपालिकेच्या निवडणुका दीर्घकाळ प्रलंबित असणे, प्रशासकीय नेमणूकीमुळे जनतेच्या कामावर होत असलेला परिणाम, महानगरपालिका, नगरपालिका व जिल्हापरिषदा यांच्या वर्षानुवर्ष निवडणुका झालेल्या नसल्यामुळे वाढता भ्रष्टाचार, मुंबईतील रस्ते, फूटपाथ, उद्याने, पूल, समुद्रकिनारे यांचे सौंदर्यीकरण व सुशोभीकरणाच्या कामाच्या नावाने जनतेच्या पैशांची सुरु असलेली लुट व त्यामध्ये झालेली अनियमितता, सुशोभीकरण करण्यासाठी निकृष्ट दर्जाच्या साहित्याचा वापर केलेला असणे, पदपथाची व रस्त्यांची कामे अपुर्णावस्थेत असल्याने पावसाळ्यात पाणी साचल्याने नागरिकांना नाहक त्रास सहन करावा लागणे, महानगरपालिकेच्या रुग्णालयांमध्ये अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित नसणे, मुंबई उपनगरातील पिण्याच्या पाणी समस्येवर मात करण्यासाठी समुद्राच्या खान्या पाण्यापासून पिण्यायोग्य पाणी तयार करण्याचा प्रकल्प राबविण्याकडे होत असलेले दुर्लक्ष, वॉर्डच्या लोकसंख्येप्रमाणे निधीचे वाटप न करणे, मुंबईत साथीच्या रुग्णसंख्येत दुपटीने झालेली वाढ, ठाण्यात विकासाच्या नावाखाली हजारो झाडांची करण्यात आलेली कत्तल, ठाणे शहरातील वाहतुक व्यवस्थेत करण्यात आलेल्या बदलांना नागरिकांचा असलेला विरोध, नैना प्रकल्पांतर्गत आदिवासींच्या जमिनी संपादित करून विकासाकांच्या घश्यात टाकण्याचा सुरु असलेला प्रयत्न, एमएमआरडीए अंतर्गत विकासाकामांसाठी जमिनी संपादित करताना बाधीत झालेल्या प्रकल्पग्रस्तांच्या पुनर्वसनाकडे होत असलेले दुर्लक्ष, सततचा पाऊस, गारपीट आणि नापिकीमुळे शेतकऱ्यांचे झालेले नुकसान, राज्यात सिंचनाचा अभाव, शेतीमालाला भाव नसल्याने कर्जबाजारीमुळे शेतकऱ्यांच्या आत्महत्येचे वाढलेले प्रमाण, राज्यात दरड कोसळण्याच्या घटनेत झालेली वाढ, प्रत्येक जिल्ह्यात आपत्ती व्यवस्थापन कक्ष तयार करण्याची आवश्यकता, राज्यावर आज ६ लाख कोटींचे कर्ज असणे, कर्ज फेडायला परत कर्ज आणि व्याज फेडायलाही कर्जच अशी अवस्था राज्याच्या आर्थिक रचनेची झालेली असणे, देशात सर्वाधिक कर भरणारे राज्य म्हणून महाराष्ट्राचा गौरव असणे, मात्र, महाराष्ट्राच्या वाट्याला फारसा निधी केंद्राकडून दिला जात नसणे, महाराष्ट्राच्या अर्थसंकल्पातील ठळक वैशिष्ट्ये पाहिली असता कर्जावरील चक्रवाढ व्याज वाढत चालले असणे, राज्यात कॅन्सर व इतर आजारांच्या प्रमाण वाढले असून त्याकरिता करण्यात येणारे उपचार महाग झाले असणे, सदर उपचाराकरिता रुग्णालयांकडून नागरिकांची लूट होत असल्याने गरीबांची अडचण होत असणे, त्याकरिता धोरण निश्चित

करण्याची गरज, टाटा रुग्णालयाच्या धर्तीवर प्रत्येक जिल्ह्यात रुग्णालय स्थापन करण्याची आवश्यकता, मुख्यमंत्री सहाय्यता निधी गरिबांना मिळत नसणे, धर्मादाय रुग्णालयात अल्प उत्पन्न गटातील नागरिकांना खाटा उपलब्ध न होणे, एम्स च्या धर्तीवर विभागनिहाय रुग्णालय स्थापन करण्याची आवश्यकता, सर्वसामान्यांना परवडणारी घरे मिळण्यासाठी गृहनिर्माण धोरण राबविण्याची आवश्यकता, महारेरामध्ये नोंदणी न करता विकासक नागरिकांची फसवणूक करणे, झोपडपट्टी पुनर्वसन योजनेतर्गत विकास करताना विकासकांनी जास्तीच्या झोपडपट्टी दाखवून एफ.एस.आय. वाढवून घेऊन शासनाची केलेली फसवणूक, केंद्र शासनाच्या अखत्यारितीतील जमिनी वरील झोपड्यांचा पुनर्विकास, बी.डी.डी च्या पुनर्विकासास होत असलेला विलंब, बी.डी.डी चाळीची दुरवस्था झाली असून दुरुस्ती करण्याच्या दृष्टीने शासन स्तरावर तातडीने करावयाची कार्यवाही, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

नऊ : अर्धा-तास चर्चा — म.वि.प. नियम १२ अन्वये (बैठकीच्या शेवटी) —

(१) **सर्वश्री रमेश पाटील**, रामदास आंबटकर, श्रीमती उमा खापरे, **वि.प.स.** पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"राज्यात आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील (OTSP) ५.४ % आदिवासींना, प्रत्येक जिल्ह्यातील सक्षम प्राधिकाऱ्यांकडून अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्रे दिले जात नसणे, आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील ५.४ % आदिवासींना त्यांच्या संविधानिक आरक्षणापासून वंचित ठेवल्याकारणाने त्यांना शैक्षणिक, नोकरीविषयक आणि शासनाच्या योजनांचा लाभ घेण्यासाठी आवश्यक असणारे जातीचे प्रमाणपत्र वर्षानुवर्षे न मिळाल्याने त्यांना अनेक अडचणी येत असणे, त्यामुळे प्रत्येक जिल्हानिहाय आणि जमातीनिहाय एकूण लाभार्थ्यांची आकडेवारी उपलब्ध करून आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील ५.४ % आदिवासींना राज्यातील प्रत्येक जात वैधता प्रमाणपत्र पडताळणी समित्यांकडून सुलभपणे व विना अट अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्रे व वैधता प्रमाणपत्रे देण्यासाठी आदिवासी विकास विभागाकडून परिपत्रक काढण्याची आवश्यकता असणे, तसेच राज्यात आदिवासी उपयोजना क्षेत्राबाहेरील ५.४% आदिवासींना अनुसूचित जमातीचे प्रमाणपत्रे वेळेत न देणाऱ्या प्रत्येक जिल्ह्यातील संबंधित सक्षम प्राधिकारी व पडताळणी समित्यांमधील प्रत्येक दोषी अधिकाऱ्यांवर कारवाईची गरज असणे याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना. "

(२) **सर्वश्री गोपिचंद पडळकर**, रमेश पाटील, प्रवीण दटके, **वि.प.स.** पुढील सार्वजनिक महत्वाच्या बाबींवर चर्चा उपस्थित करतील.

"पवित्र पोर्टलमार्फत शिक्षक भरतीसाठी बिंदूनामावली अद्ययावत करण्याबाबत शिक्षण आयुक्त यांचे दिनांक २० जुलै, २०२३ रोजीचे पत्र निर्गमित झालेले असणे, त्यामधील (ब) मध्ये बिंदूनामावलीबाबत खुल्या प्रवर्गाच्या तक्रारी विचारात घेऊन ज्या सूचना निर्गमित केलेल्या आहेत, त्याच पद्धतीने भटक्या जमाती-क (NT-C) प्रवर्गाचीही बिंदूनामावली तपासताना त्रुटी दूर केल्या जाणे, यापूर्वीही शिक्षण आयुक्त कार्यालयास पत्रान्वये बिंदूनामावलीतील घोळ दूर करून भटक्या जमाती-क (NT-C) प्रवर्गाला ३.५ टक्के आरक्षणानुसार जागा मिळणेबाबत दिनांक १८ मे, २०२३ रोजी निवेदन दिलेले असणे, परंतु अद्यापही त्यावर कार्यवाही झालेली नसणे, मागील सन २०१७ मधील शिक्षक भरतीचा विचार करता किंवा त्यामागील भरतीमध्येही भटक्या जमाती-क (NT-C) आरक्षण ३.५ टक्के असूनही आरक्षणानुसार भटक्या जमाती-क (NT-C) जागांची भरती केली जात नसणे, त्याला कारण म्हणजे भटक्या जमाती-क (NT-C) प्रवर्गातील ज्या उमेदवारांची गुणवत्तेनुसार खुल्या (open) गटामध्ये निवड होते, त्या जागांची नोंद बिंदूनामावली तपासणीत खुल्या गटामध्ये होण्याऐवजी भटक्या जमाती-क (NT-C) प्रवर्गामध्ये धरून बिंदूनामावली तपासली जाते, त्यामुळे भटक्या जमाती-क (NT-C) प्रवर्गातील जागांचा अनुशेष (रिक्त) राहण्याऐवजी अतिरिक्त दाखवले जात असणे, अशी परिस्थिती बहुतांशी जिल्हा परिषद भरतीच्या बिंदूनामावली मध्ये दिसून येत असणे, बिंदूनामावली घोटाळ्यामुळे भटक्या जमाती-क (NT-C) प्रवर्गातील ३.५ टक्के प्रमाणे जागांचा अनुशेष शिल्लक असूनही अतिरिक्त जागा दाखवल्यामुळे भटक्या जमाती-क (NT-C) प्रवर्गातील उमेदवारांवर अन्याय होत असल्याची भावना निर्माण झालेली असणे, वरील वस्तुस्थिती लक्षात घेता येऊ घातलेल्या शिक्षक भरतीमध्ये भटक्या जमाती-क (NT-C) प्रवर्गातील ३.५ टक्के आरक्षणानुसार रिक्त जागांच्या संख्येबाबत अन्याय होण्याची शक्यता नाकारता येत नसणे, त्यामुळे आपल्या स्तरावरून सर्व जिल्हा परिषद मधील भटक्या जमाती-क (NT-C) प्रवर्गाच्या बिंदूनामावली तपासणीतील त्रुटी दूर करण्यासंदर्भात संबंधित अधिकाऱ्यांना योग्य आदेश होण्याची आवश्यकता याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व शासनाची प्रतिक्रिया."

विधान भवन,
मुंबई,
दिनांक : २ ऑगस्ट, २०२३

जितेंद्र भोळे
सचिव (१) (कार्यभार),
महाराष्ट्र विधानपरिषद